

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชายและหญิงจาก โรงเรียนสหศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ใน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จาก โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
ทั้งนี้โดยสุ่มมาจากห้องที่การศึกษาต่าง ๆ ห้องที่ละ 2 โรงเรียน รวมเป็น 10 โรงเรียน
มีนักเรียนทั้งสิ้น 341 คน เป็นนักเรียนชาย 136 คน และนักเรียนหญิง 205 คน ตามตาราง
ดังต่อไปนี้

ห้องที่การศึกษา	ชื่อ โรงเรียน	ชาย	หญิง	รวม
ห้องที่การศึกษา 1	1. โรงเรียนสารวิทยา	14	20	34
	2. โรงเรียนวัดสังเวช	9	31	40
ห้องที่การศึกษา 2	1. โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย	12	14	26
	2. โรงเรียนสตรีวิทยา 2	15	21	36
ห้องที่การศึกษา 3	1. โรงเรียนพระโขนงวิทยาลัย	13	17	30
	2. โรงเรียนนนทรีวิทยา /	18	17	35
ห้องที่การศึกษา 4	1. โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม	9	27	36
	2. โรงเรียนบางปะกอกพิทยาคม	17	17	34
ห้องที่การศึกษา 5	1. โรงเรียนวัดคันฉุใน	17	18	35
	2. โรงเรียนวัดบวรมงคล	12	23	35
รวม		136	205	341

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ชนิดคือ

1. แบบสำรวจความพอใจในอาชีพ (The Vocational Preference Inventory) แบบสำรวจชุดนี้สร้างขึ้นโดย จอห์น แอล ฮอลแลนด์ (John L. Holland) เรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดย ดร.พรพราย ทรัพย์ประภา ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจุดประสงค์เพื่อใช้เป็นแบบสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ระดับวิทยาลัย และระดับผู้ใหญ่ทั่วไป

ลักษณะของแบบสำรวจประกอบด้วยรายชื่ออาชีพต่าง ๆ รวม 160 อาชีพ เพื่อให้ผู้ตอบเลือกตอบว่าชอบหรือไม่ชอบอาชีพนั้น ๆ การตอบแบบสำรวจชุดนี้จะใช้เวลาประมาณ 15-30 นาที

อาชีพต่าง ๆ รวม 160 อาชีพ ในแบบสำรวจชุดนี้จะถูกจัดแบ่งเป็น 11 สเกล 6 สเกลแรก เป็นประเภทของอาชีพ ซึ่งได้แก่ งานช่างฝีมือและกลางแจ้ง (Realistic) งานวิทยาศาสตร์และเทคนิค (Investigative) งานบริการการศึกษาและสังคม (Social) งานสำนักงานและเสมียน (Conventional) งานจัดการและค้าขาย (Enterprising) งานศิลปะ ดนตรีและวรรณกรรม (Artistics) ตามลำดับ ส่วน 5 สเกลหลัง (เป็นลักษณะบุคลิกภาพ ซึ่งได้แก่ การควบคุมตนเอง (Self - Control) ความเป็นชาย (Masculinity) สถานะ (Status) ความไม่สม่ำเสมอ (Infrequency) และการคล้อยตามผู้อื่น (Acquiescence) ตามลำดับ

ความสนใจอาชีพของนักเรียนประเมินได้จากคะแนนใน 6 สเกลแรก ถ้านักเรียนได้คะแนนสูงสุดในสเกลใด ก็หมายความว่า นักเรียนมีความสนใจอาชีพประเภทนั้น ตัวอย่างเช่น นักเรียนได้คะแนนสูงสุดในสเกลที่ 2 ก็หมายความว่านักเรียนมีความสนใจอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค (Investigative) เช่น นักศุนิยมวิทยา นักชีววิทยา วิศวกร นักเคมี นักวิจัยทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

สำหรับสเกลด้านบุคลิกภาพนั้น ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวถึง เนื่องจากไม่ได้ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

แบบสำรวจชุดนี้ไ้หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสอบซ้ำ (Test - Retest) แล้วโดยนางสาวพิมพ์ พรหมถกล¹ ไ้หาค่าความเชื่อมั่นของสเกลที่ 1 - 11 ดังนี้คือ

สเกลที่	รายการ	ค่าความเชื่อมั่น
1	งานช่างฝีมือและกลางแจ้ง (Realistic)	0.90
2	งานวิทยาศาสตร์และเทคนิค (Investigative)	0.89
3	งานบริการการศึกษาและสังคม (Social)	0.89
4	งานสำนักงานและสามัญ (Conventional)	0.76
5	งานจัดการและค้าขาย (Enterprising)	0.83
6	งานศิลปะ ดนตรีและวรรณกรรม (Artistics)	0.93
7	การควบคุมตนเอง (Self - Control)	0.90
8	ความเป็นชาย (Masculinity)	0.72
9	สถานะ (Status)	0.75
10	ความไม่สม่ำเสมอ (Infrequency)	0.82
11	การคล้อยตามผู้อื่น (Acquiescence)	0.77

2. แบบสอบถามทัศนคติของบิดามารดา

แบบสอบถามชุดนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีวิธีการสร้างดังนี้คือ

1. รวบรวมผลงานวิจัยจากวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ แล้วนำมาดัดแปลงเป็นแบบสอบถามซึ่งมีทั้งข้อความที่มีลักษณะทางบวกและข้อความที่มีลักษณะทางลบ แต่ละข้อความ

¹พิมพ์ พรหมถกล, "การตรวจสอบความตรงตามทฤษฎีของแบบสำรวจความพอใจในอาชีพของฮอลแลนด์กับนักเรียนไทย," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522).

ให้เลือกตอบว่า เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย

2. หากความตรงข้ามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามทัศนคติ โดยใช้การตัดสินของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้แก่วชอความที่ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ใน 5 ท่านเห็นว่าใช้ได้ จึงเลือกมาใช้เป็นข้อความในแบบสอบถามทัศนคติ

3. นำแบบสอบถามทัศนคติที่ผู้ทรงคุณวุฒิตัดสินแล้วไปปรับปรุงแก้ไขข้อความและคำพูด แล้วจึงไปทดลองกับผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดนายโรง จำนวน 30 ท่าน

4. หากค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถามทัศนคติ โดยวิธีสอบซ้ำ (Test - Retest) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.71

การตรวจวิเคราะห์เนื้อหาของแบบสอบถามทัศนคติ

ลักษณะข้อความทั้ง 20 ข้อความที่ใช้ในแบบสอบถามแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ข้อความที่มีลักษณะทางบวก (Positive Statement) 10 ข้อความ เช่น ข้าพเจ้าให้โอกาสแก่ลูกในการมาปรึกษาหารือกับข้าพเจ้าในเรื่องอาชีพ ฯลฯ และข้อความที่มีลักษณะทางลบ (Negative Statement) 10 ข้อความ เช่น ความคิดเห็นของข้าพเจ้ามักจะขัดแย้งกับลูกในการเลือกอาชีพ ฯลฯ และผู้วิจัยตั้งเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

1. ถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบข้อความที่มีลักษณะทางบวก (Positive Statement) ไปในทางที่เห็นด้วยให้คะแนนเท่ากับ 1 แต่ถ้าตอบข้อความที่มีลักษณะทางบวกไปในทางที่ไม่เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ 0

2. ถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบข้อความที่มีลักษณะทางลบ (Negative Statement) ไปในทางเห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ 1 แต่ถ้าตอบข้อความที่มีลักษณะทางลบไปในทางที่ไม่เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ 0

แล้วรวมคะแนนจากแบบสอบถามทัศนคติของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนออกมาเป็นทัศนคติของผู้ปกครองในการเลือกอาชีพของบุตร กล่าวคือ ทัศนคติทางบวก ทัศนคติระดับกลาง และทัศนคติทางลบ

2. แบบสอบถามทั่วไป

แบบสอบถามชุดนี้สร้างขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลส่วนตัวทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ในด้านข้อมูลส่วนตัวนักเรียน ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อคำถามแบบให้นักเรียนเติมข้อความเป็นจริง เช่น ชื่อ อายุ เป็นต้น ในด้านข้อมูลผู้ปกครองนักเรียน ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อคำถามแบบให้นักเรียนเลือกตอบทั้งด้านอาชีพ รายได้ และการศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครองผู้ปกครอง

สำหรับหลักในการแบ่งระดับการศึกษาของบิดามารดา ผู้วิจัยมีหลักดังนี้คือ

กำหนดระดับการศึกษาของบิดามารดาเป็น 4 ระดับคือ

1. ไม่ได้เข้าโรงเรียน
2. ระดับประถมศึกษา
3. ระดับมัธยมศึกษา
4. ระดับอุดมศึกษา

วิธีรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

1. นำแบบสำรวจความพอใจในอาชีพให้กลุ่มตัวอย่างตอบ โดยใช้เวลาในการทำประมาณ 20 นาที
2. นำแบบสอบถามทั่วไปให้นักเรียนทำ พร้อมทั้งแนบซองซึ่งมีแบบสอบถามทัศนคติของบิดามารดาให้นักเรียนนำไปให้ผู้ปกครองของนักเรียนทำ (ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลของนักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียนผู้นั้น)
3. ตรวจสอบอาชีพต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจ และนำคำตอบมาแจกแจงความถี่เพื่อทราบจำนวนนักเรียนที่เลือกอาชีพแต่ละประเภท
4. เปรียบเทียบอาชีพที่นักเรียนเลือกกับอาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองผู้ปกครอง โดยจัดอาชีพของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ผู้ปกครองออกเป็น 6 ประเภท

เช่นเดียวกันคือ งานช่างฝีมือและกลางแจ้ง งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี งานบริการ การศึกษาและสังคม งานสำนักงานและเสมียน งานจัดการและค้าขาย งานศิลปะ ดนตรีและวรรณกรรม ทั้งนี้คือความบัญชีรายชื่อต่าง ๆ รวม 456 อาชีพของ สดลแลนด์เป็นเกณฑ์ (ดูภาคผนวก)

5. นำข้อมูลจากแบบสอบถามทัศนคติของบิดามารดาในการเลือกอาชีพของนักเรียนแต่ละข้อมาหาค่าร้อยละของคำตอบจากบิดามารดาที่ตอบว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย
6. หาระดับความถี่ของทัศนคติของบิดามารดาและเปรียบเทียบกับการเลือกอาชีพของนักเรียน
7. หาระดับความถี่ของรายได้ของบิดามารดาและเปรียบเทียบกับการเลือกอาชีพของนักเรียน
8. หาระดับความถี่ของระดับการศึกษาของบิดามารดา และเปรียบเทียบกับการเลือกอาชีพของนักเรียน

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้อ้างทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ การทดสอบไคสแควร์ และการหาค่าความสัมพันธ์ เพื่อทดสอบว่า

1. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสนใจในอาชีพแตกต่างกันหรือไม่
2. ทัศนคติของบิดามารดามีผลกระทบบกับการเลือกอาชีพของนักเรียนหรือไม่
3. ระดับการศึกษาของบิดามารดามีผลกระทบบกับการเลือกอาชีพของนักเรียนหรือไม่
4. อาชีพของบิดามารดามีผลกระทบบกับการเลือกอาชีพของนักเรียนหรือไม่
5. รายได้ของบิดามารดามีผลกระทบบกับการเลือกอาชีพของนักเรียนหรือไม่